

**2023-жылдын 1-январынан тартып 2023-жылдын 31-декабрына чейинки мезгил аралыгына карата Талас шаарынын бюджетинин түзүлүшүнө жана аткарылышына, Талас шаарынын мэриясынын жана анын түзүмдүк бөлүнүштөрүнүн бюджеттеринин аткарылышына, ошондой эле, шаардын муниципалдык ишканаларынын ишине жүргүзүлгөн шайкештик аудиттердин жыйынтыктары жөнүндө
ОТЧЕТ**

Жооптуу тараптар жана аудит субъектилері

Ушул аудитке карата жооптуу тарап болуп Талас шаарынын мэриясы эсептелет, аудит субъектилері болуп – Талас шаарынын мэриясынын түзүмдүк бөлүнүштөрү жана шаардын муниципалдык ишканалары эсептелет.

Жооптуу тараптардын милдеттери

Аудит субъектинин жалпы милдеттерине мыйзамдарда белгиленген ыйгарым укуктарды жүзөгө ашыруу, ошондой эле, ушул аудиттин предметине болгон жоопкерчилик кирет.

Аудит тобунун милдети

Биздин милдет, биз жүргүзгөн аудиттин негизинде жергиликтүү бюджеттердин түзүлүшү жана аткарылышы мыйзамдын талаптарына (аудиттин критерийлерине) ылайык келүүсү жөнүндө өз алдынча корутундуларга келүү болуп саналат. Аудит корутундуларды тастыктоо үчүн жетиштүү жана тийиштүү далилдерди алуу үчүн жол-жоболорду аткарууну камтыйт. Аткарылган жол-жоболор аудитордун кесипкөйлүк пикирине, анын ичинде алдамчылыктан же катадан улам олуттуу шайкеш келбей калуу тобокелдигине баа берүүдөн көз каранды. Аудит аткарылган аудитордук жол-жоболор шарттарга ылайыктуу жана алынган аудитордук далилдер бул отчетто баяндалган корутундулар үчүн негиз болуп берүү үчүн жетиштүү жана ылайыктуу деп эсептейт.

Предмети

Аудиттин предмети болуп, жергиликтүү бюджеттерди түзүү жана аткаруу процесстеринин, ошондой эле, жергиликтүү бюджеттеги мекемелердин жана муниципалдык ишканалардын мамлекеттик каражаттарды жана мүлктү пайдалануунун Кыргыз Республикасынын ченемдик-укуктук актыларынын талаптарына шайкештиги эсептелет.

Ишти аткарууда колдонулган аудит стандарттарын аныктоо

Аудиттер шайкештик аудит үчүн жетектөөчү көрсөтмөлөргө, атап айтканда, ISSAI 400 жана ISSAI 100, ошондой эле, Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Кеңешинин 2021-жылдын 29-мартындагы № 01-26/56 токтому менен бекитилген Шайкештик аудитинин колдонмосуна жана Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Кеңешинин 2016-жылдын 20-декабрындагы №03-7/155 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасы жана анын аймактык бөлүнүштөрү тарабынан жергиликтүү бюджеттерге аудит жүргүзүү боюнча колдонмосуна ылайык жүргүзүлдү.

Этикалык талаптарга шайкештиги

Аудиттин эл аралык стандарттары этикалык нормаларды сактоону, ошондой эле, аудиттин предмети анын бардык маанилүү аспектеринде мыйзамдык жана жөнгө салуучу нормаларга ылайык келе тургандыгына негиздүү ишеним алуу үчүн, аудитти пландаштыруу жана жүргүзүүнү талап кылат.

Аткарылган иштин кыскача мүнөздөмөсү

Аудиттерди жүргүзүүнүн негизи болуп, Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын 2024-жылга аудитордук иш планы, Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Бишкек шаары, Чүй жана Талас областтары боюнча аймактык бөлүмүнүн буйруктары саналат.

Аудиттер Талас шаарынын мэриясында, анын түзүмдүк бөлүнүштөрүндө жана шаардын муниципалдык ишканаларында жүргүзүлдү.

Аудиттер Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Бишкек шаары, Чүй жана Талас областтары боюнча аймактык бөлүмүнүн бекитилген программасына ылайык, кызмат адамдары тарабынан берилген документтердин, материалдардын, маалыматтардын негизинде жүргүзүлгөн.

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасы жөнүндө” конституциялык Мыйзамынын 29-беренесинин 1-бөлүгүнүн 2-пунктуна ылайык, аудиттерди жүргүзүү үчүн аудитке берилген маалыматтар үчүн аудит объекттеринин кызмат адамдары жоопкерчилик тартат.

Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын мурдагы аудиттин жыйынтыктары боюнча сунуштамаларынын аткарылышы

2022-жылдын 1-январынан тартып 2022- жылдын 31-декабрына карата мезгил аралыгындагы Талас шаарынын бюджетинин түзүлүшүнө жана аткарылышына, Талас шаарынын мэриясынын жана анын түзүмдүк бөлүнүштөрүнүн бюджеттеринин аткарылышына, ошондой эле, муниципалдык ишканалардын ишине жүргүзүлгөн шайкештик аудиттердин жыйынтыгында бардыгы, **292 042,3 миң сом** финансылык бузуулар жана кемчиликтер аныкталган, анын ичинде:

Каражаттарды чыгымдоодогу бузуулар жана жетишпестиктер – **6 678,7** миң сом;

Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумундагы тиешелүү бюджеттерге которулбаган каражаттар – **2 000,0** миң сом;

Капиталдык салымдарга жана курулуш иштерин аткарууга бюджеттик каражаттарды пайдалануудагы бузуулар – **325,5** миң сом;

Милдеттенмелерди кабыл алуу жана тастыктоо жана бекитилген көрсөткүчтөрдөн ашыкча чыгымдоо (ченемден ашык жана тастыкталбаган чыгымдар) – **470,1** миң сом;

Каражаттарды чыгымдоодо алуучулардын жана башка бузуулары – **3 390,4** миң сом;

Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттерин аткаруудагы башка бузуулар жана кемчиликтер – **492,7** миң сом;

Мамлекеттик (муниципалдык) мүлктү пайдалануудагы бузуулар жана кемчиликтер – **115,5** миң сом;

Эсеп жана отчеттуулук тартибин бузуулар – **284 049,2** миң сом;

2023-жылга карата жүргүзүлгөн аудиттердин жыйынтыктары Талас шаарынын мэриясынын коллегиясында каралган, жана калыбына келтирүүгө тийиш болгон **1 001,1 миң сом** финансылык бузуулар толугу менен калыбына келтирилген.

Ошону менен бирге, “Таза Суу” муниципалдык ишканасынын 2022-жылдагы ишмердүүлүгүнө аткарылган аудиттин жыйынтыгы менен, “Таза Суу” муниципалдык ишканасы тарабынан Sweco hydroprojekt a.s. компаниясына которулган **418,9 миң сом** каражаттарды кайтаруу боюнча тиешелүү чаралар көрүлгөн эмес.

Талас шаарынын 2023-жылга социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү

Талас шаары деңиз деңгээлинен 1244 м. бийиктикте, Талас өрөөнүнүн түндүк-чыгыш бөлүгүндө, Талас дарыясын бойлой жайгашкан облустук шаары болуп эсептелет. Талас шаары Талас облусунун борборунда жайгашкан Административдик маанидеги шаар Талас району менен чектешет. Шаардын жалпы аянты 1200 га түзөт. Талас шаарында автовокзал жана аэропорт бар, темир жолдон алыстыгы 120 км.

Туруктуу отурукташкан калктын саны 41 228 адам болсо, түтүндөрдүн саны 10417 бирдик.

Саламаттыкты сактоо тармагы боюнча шаардын аймагында 9 оорукана жана 1 үй-бүлөлүк борбор бар.

Билим берүү тармагы боюнча 1 жогорку билим берүү окуу жайы, 9 орто билим берүү мектеби, жана 13 бала бакча иштейт.

Шаардын аймагында “Талас-Сүт” ЖАК жана “Талас Даамы” ЖЧК сүт азыгын кайра иштетүү ийри өнөр-жай ишканалары жайгашкан. Талас шаарында банктардын жана финансылык кредиттик мекемелердин 13 филиалы кардарларга кызмат көрсөтөт.

2023-жылдын 12 айынын жыйынтыгында өндүрүш көрсөткүчү 767 596,4 миң сомду түзүп, былтыркы жылга салыштырмалуу өсүү темпи 100,6 % түзгөн, ал эми энергетиканы кошкондо 1 404 207,5 миң сомду түзүп, 109,6 % аткарылган.

Калкка кызмат көрсөтүүнүн жалпы көлөмү 21 066 207,2 миң сомду түзүп, 2022-жылга салыштырмалуу өсүү темпи 112,9 %, чекене соода жүгүртүүнүн жалпы көлөмү 17 683 387,0 миң сомду түзүп, өсүү темпи 115,9 % түзгөн.

2023-жылдын жыйынтыгы менен жүк ташуу көлөмү 37 739,9 миң тоннаны түзүп, былтыркы жылга салыштырмалуу 104,1% түзгөн. 2023-жылдын 12 айынын ичинде 79 турак үйлөр, жалпы аянтты 11 226,0 м², пайдаланууга берилип, өткөн жылга салыштырмалуу 100,9 % аткарылган.

Талас шаарына тартылып жаткан ички инвестициялардын көлөмү 2023-жылдын жыйынтыгы менен 543 648,4 миң сомду түзүп, 2022-жылга салыштырмалуу өсүү темпи 203,7 % түзгөн.

Айыл-чарба продукцияларын өндүрүү боюнча, былтыркы жылдын ушул эле мезгилине салыштырмалуу төмөнкүдөй көрсөткүчтөр менен мүнөздөлөт:

- эт азыгы 432,3 тонна өндүрүлүп, көрсөткүч 100,0% түзгөн;
- сүт азыгы 1250 тонна өндүрүлүп, көрсөткүч 100,3% түзгөн;
- жумуртка 1185,0 миң даана өндүрүлүп, көрсөткүч 100,1% түзгөн.

Шаардын ички жолдорун оңдоо иштери.

2023-жылы 19 көчөгө узундугу 22501 м. шаардын ички жолдордун капиталдык оңдоо иштерине Кыргыз Республикасынын Президентинин иш башкармалыгы тарабынан 60000,0 миң сомго узундугу 7 км 6 көчөгө, ошондой эле 150 000,0 миң сомго узундугу 22 501 метр 13 көчөгө асфальт төшөлгөн.

Талас шаарынын 2023-жылга бюджетинин киреше бөлүгүнүн аткарылышы

Мамлекеттик салык жыйымы:

2023-жылдын жыйынтыгы менен планда 474 942,9 миң сом каралса, аткарылышы 484 083,9 миң сом өлчөмүндө салык жыйымдар чогултулуп, план 101,9 % аткарылган, башкача айтканда мамлекеттик бюджетке 9 141,0 миң сом көп түшкөн.

Анын ичинен, жергиликтүү бюджет боюнча 2023-жылга карата берилген план тапшырма 206 335,5 миң сом болсо, аткарылганы 215 471,0 миң сом чогулуп, көрсөткүч 104,4 % түзгөн. Былтыркы жылга салыштырмалуу, жергиликтүү бюджетке 28 628,7 миң сом көбүрөөк чогулуп, өсүү темпи 115,3 % түзгөн.

Салыктык кирешелерге жалпы план тапшырма 2023-жылга 206 125,5 миң сом план берилген болсо, аткарылганы 215 256,2 миң сомду түзүп 104,4 % га аткарылып жергиликтүү бюджетке 9131,0 миң сом ашыкча түшкөн. Өткөн жылдын ушул мезгилине салыштырмалуу өсүү темпи 115,6 % түзгөн, анын ичинен:

- салык агенти төлөөчү киреше салыгынын планы 171 517,4 миң сомго бекитилсе, накталай аткарылганы 176 622,2 миң сомго камсыздалып, план 103,0 % га аткарылган, башкача айтканда пландан тышкары 5 105,0 миң сом түшкөн;
- патенттик негизде ишкерлик кылуу боюнча план тапшырма 14 280,0 миң сомго бекитилсе, аткарылганы 14 623,9 миң сомду түзүп, план 102,4 % га аткарылган;
- кыймылсыз мүлккө салыктын план тапшырмасы 6 276,6 миң сомго бекитилип, накталай аткарылганы 7 305,2 миң сомду түзгөн, же болбосо пландан тышкары 1 029,0 миң сом түшүп, план 116,4 % аткарылган.

- транспорттук салык боюнча 5 380,0 миң сом план тапшырма берилген болсо, накталай аткарылышы 6 156,9 миң сомго камсыздалган, же болбосо план 114,4 % аткарылып, бюджетке пландан тышкары 777,0 миң сом ашыкча түшкөн;

- жер салыгы боюнча жалпы план тапшырма 8 425,5 миң сомго бекитилип, накталай түшүүсү аткарылганы 9 036,0 миң сомго аткарылган, же болбосо план 107,2 % аткарылып, 611,0 миң сомго пландан тышкары түшүүсү камсыздалган;

Салыктык эмес кирешелерге боюнча жалпы план тапшырма 105 042,1 миң сом бекитилсе, накталай аткарылганы 105 363,4 миң сомго камсыздалып, план 100,3 %, же болбосо пландан тышкары 321,0 миң сом түшкөн. 2023-жылга карата кирешелер боюнча план 325 598,8 миң сомго бекитилсе, накталай түшүүсү 335 050,7 миң сомду түзүп, план 102,9% аткарылган. Анын ичинен, атайын эсептеги каражаттардын түшүүсү 30 064,6 миң сомго камсыздалса, республикалык бюджеттен 14 431,2 миң сом түшкөн.

Талас шаарынын 2023-жылга бюджетинин чыгаша бөлүгүнүн аткарылышы

Талас шаарынын жергиликтүү бюджетинин киреше жана чыгаша бөлүктөрү жалпы 241 441,0 миң сом көлөмүндө бекитилген. 2023-жылдын ичинде киреше булактарынын пландары такталгандыгына байланыштуу, чыгаша бөлүгүнүн такталган планы 385 115,2 миң сомду түзгөн, ал эми кассалык чыгымдар 327 285,4 миң сомго аткарылып, божомолдогон план 85,0 % аткарылган.

2023-жылдын 1-январынан тартып 2023-жылдын 31-декабрына карата мезгил аралыгындагы Талас шаарынын бюджетинин түзүлүшүнө жана аткарылышына, Талас шаарынын мэриясынын жана анын түзүмдүк бөлүнүштөрүнүн бюджеттеринин аткарылышына, ошондой эле, муниципалдык ишканалардын ишине жүргүзүлгөн шайкештик аудиттердин жыйынтыгында аныкталган финансылык бузуулар жана кемчиликтер бардыгы **9 072,2 миң сомду түзгөн, анын ичинен калыбына келтирилүүчү сумма 3 045,5 миң сом** (2 145,7 миң сом калыбына келтирилген), анын ичинде:

210305 Бюджетке милдеттүү төлөмдөрдүн чегерилбеши (өз учурунда эмес жана толук эмес чегерүү) – **15,4 миң сом**, тоолугу менен калыбына келтирилди.

230104 Бюджеттик кредиттерди, гранттарды, субсидияларды максатсыз пайдалануу – **241,4 миң сом**;

230207 Курулуш-куроо иштеринин наркын жана/же көлөмүн жогорулатуу – **521,5 миң сом**;

230303 Кызматкерлердин эмгек акысына жана башка акчалай төлөмдөр боюнча ченемден ашыкча чыгымдар – **5 913,9 миң сом** (132,3 миң сом калыбына келтирилген);

310104 Негизги каражаттарды кириштөө тартибин бузуу, негизги каражаттардын жана материалдык эмес активдердин эскиргендигин эсептөөдөгү бузуулар. Белгиленген тартипте кириштелбеген, эсепке алынбаган мүлктүн болушу – **657,9 миң сом** – толугу менен эсепке алынып, калыбына келтирилди.

310106 Тастыктоочу документтери жок товардык-материалдык баалуулуктарды жана мүлктү эсептен чыгаруу – **503,1 миң сом** (452,8 миң сом калыбына келтирилген);

410205 Командировкалык чыгымдарды, жөлөк пулдарды, компенсацияларды ж.б. төлөмдөрдү төлөп берүүгө байланыштуу бузуулар – **2,4 миң сом**;

410211 Негизги каражаттарды таануу, эсепке алуу жана амортизациялоо тартиби боюнча мыйзамдардын талаптарын бузуу – **188,5 миң сом** – толугу менен калыбына келтирилген;

410215 Дебитордук карыздыр боюнча эсеп жүргүзүүдөгү бузуулар – **1 024,4 миң сом** (714,2 миң сом калыбына келтирилген);

Корутунду:

Жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында, Талас шаарынын 2023-жылга бюджетинин түзүлүшү жана аткарылышы, Талас шаарынын мэриясынын уюмдарынын жана

ишканаларынын иштери, төмөндөгү жагдайлардан тышкары, бардык олуттуу аспекттер боюнча, аудиттин тиешелүү критерийлерине шайкеш келгендиги аныкталды.

Талас шаарынын бюджети

Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин 88-беренесинин 5-бөлүгүн бузуу менен, Талас шаарынын 2023-жылга социалдык-экономикалык өнүктүрүү программасы бекитилген эмес.

Сунуштама:

Шаардын социалдык экономикалык программасынын тийиштүү жылга бекитүү бөлүгүндө, Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин талаптарынын аткарылышы камсыз кылынсын.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспектор И. Артукбаев

Талас шаарынын мэриясы

Талас шаарынын мэриясынын 2023-жылга бюджеттик каражаттар боюнча чыгымдар сметасы 23 956,1 миң сом суммасында бекитилген, жыл ичинде бюджетке өзгөртүүлөр кирип, такталган бюджет 32 044,0 миң сомду түзгөн. Кассалык чыгымдар 27 893,9 миң сомго аткарылса, накталай чыгымдар 21 137,3 миң сомго аткарылган.

1. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

“РусОмур” ЖЧК менен 2023-жылдын ичинде түзүлгөн келишимге ылайык, Талас ш. мэриясы тарабынан 46 135,7 миң сом которулган, жана Аткуаруучу тарабынан 45 830,1 миң сомго жумуш аткарылып, аткарылган жумуштар боюнча актылар түзүлгөн, же болбосо “РусОмур” ЖЧК тарабынан 305,6 миң сомго жумуш аткарылгандыгы боюнча актылар өткөзүлгөн эмес,. Ошону менен бирге, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы № 2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча” Жобонун 7- главасынын 3-параграфынын талаптарын бузуу менен, 2023-жылдын 31-декабрына карата “РусОмур” ЖЧКнун **305,6 миң сом** дебитордук карызы мэриянын бухгалтердик эсеп-кысаптын тийиштүү эсептеринде чагылдырылган эмес, же жашырылган.

Сунуштама:

2023-жылдын 31-декабрына карата “РусОмур” ЖЧКнун **305,6 миң сом** дебитордук карызы, бухгалтердик эсеп-кысапта тийиштүү ондоп-түзөө жүгүртүүлөрү аткарылып, эсеп боюнча калыбына келтирилсин, жана “РусОмур” ЖЧКнан өндүрүлсүн. Мындан ары, дебитордук карызды эсепке алууда Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптары аткарылсын.

2. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы № 471 “Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндө” токтомунун 1-пунктунун талаптарын бузуу менен, Ж.К. Исраиловго, турак жайды ижаралоо боюнча акы төлөө нормасынан тышкары **2,4** миң сом ашыкча төлөнгөн.

Сунуштама:

Турак жайды ижаралоо боюнча акы төлөө нормасынан тышкары төлөнгөн 2,4 миң сом Ж.К. Исраиловдон өндүрүлсүн. Мындан ары, командировкалык чыгымдардын нормаларын сактоо бөлүгүндө, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы № 471 “Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндө” токтомунун талаптары так аткарылсын.

3. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Кыргыз Республикасынын 2022-жылдын 14-апрелиндеги № 27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамынын 10-беренесинин талаптары сакталбастан, сатып алуу жол-жоболору аткарылбастан, 2023-жылы жалпы 76,0 миң сомго товарлар жана кызматтар сатылып алынган.

Сунуштама:

Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамынын, сатып алуу жол-жоболору боюнча коюлган талаптары сакталбастан сатып алууларга жол берген кызматкерлердин жоопкерчилиги мыйзамга жараша каралсын. Мындан ары, сатып алуу жол-жоболорун колдонуу бөлүгүндө, Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамынын талаптары так сакталсын.

4. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Дем берүүчү грант:

Аткарылган курулуш-монтаждоо жана оңдоо иштерине жүргүзүлгөн аудитте, “№2 мектептин эшиктерин алмаштыруу жана брусчатка төшөө” объектиси боюнча Аткаруучу «БММ Сервис» ЖЧК тарабынан, жумуштардын наркын **118,3 миң сомго**, негизсиз жогорулатылгандыгы аныкталган.

Сунуштама:

“№2 мектептин эшиктерин алмаштыруу жана брусчатка төшөө” объектиси боюнча Аткаруучу «БММ Сервис» ЖЧК тарабынан 118,3 миң сомго жумуштардын негизсиз жогорулатылган наркын, бюджетке калыбына келтирүү боюнча чаралар көрүлсүн.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспекторлор И. Артукбаев, Ж. Кучуков

Талас шаардык кеңеши

2023-жылга чыгымдар сметасы 5 795,6 миң сом суммасында бекитилген, 2023-жыл ичинде бюджетке тактоолор киргизилип, 5 382,6 миң сомго бекитилген. Кассалык чыгымдар 4 347,9 миң сомго аткарылып, накта чыгымдар 4 083,7 миң сомду түзгөн.

1. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 5-августундагы № 452 «Кыргыз Республикасынын республикалык, облустук, райондук маанидеги шаарларынын шаардык кеңештеринин жана райондук кеңештеринин аппараттарынын типтүү түзүмүн жана штаттык санын бекитүү жөнүндө» токтомунун талаптарын бузуу менен, Талас шаарынын мэриясынын башкы бухгалтери С. Шатмановага, Талас шаардык кеңештин бухгалтердик эсепке алуусун жана отчеттутун жүргүзгөндүгү үчүн, 2023-жылдын январь айында 8,5 миң сом, февраль айында 8,5 миң сом жана март айында 8,5 миң сом, жалпы **25,5 миң сом** кошумча эмгек акы чегерилген.

Сунуштама:

Мындан ары, Талас шаардык кеңештин штаттык ырааттамасы Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 7-февралындагы № 52 токтому менен бекитилген “Пилоттук режимде административдик-аймактык реформа жүргүзүү мезгилинде Кыргыз Республикасынын жергиликтүү өз алдынча башкаруусунун аткаруу органдарынын ишин уюштуруу жөнүндө” Жобосуна ылайык келтирилсин. Ошону менен бирге, кызматкерлерге айлык акыларын чегерүү, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы ПЖ № 266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын негизинде жүргүзүлсүн.

2. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамынын 10-беренесинин талаптары сакталбастан, сатып алуу жол-жоболору аткарылбастан, 2023-жылы жалпы 76,0 миң сомго товарлар жана кызматтар сатылып алынган.

Сунуштама:

Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамынын, сатып алуу жол-жоболору боюнча коюлган талаптары сакталбастан сатып алууларга жол берген кызматкерлердин жоопкерчилиги мыйзамга жараша каралсын. Мындан ары, сатып алуу жол-жоболорун колдонуу бөлүгүндө, Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамынын талаптары так сакталсын.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспектор И. Артукбаев.

Талас шаарынын муниципалдык менчик башкармалыгы

2023-жылга смета боюнча чыгымдар такталып 27 604,2 миң сомго бекитилсе, кассалык чыгымдар 24 543,9 миң сомго ал эми накталай чыгымдар 9 154,4 миң сомго аткарылган.

1. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 5-августундагы № 451 «Кыргыз Республикасынын жергиликтүү өзүн өзү башкаруу органдарынын штаттык санынын типтик структурасын бекитүү» жөнүндөгү токтомунун 1-пунктунун 3-пунктчасын бузуу менен, Талас шаардык муниципалдык менчик башкармалыгынын штаттык ырааттамасына кошумча 8 муниципалдык жана 2 кенже тейлөө кызматкерлери кошулуп, 1 жылдык эмгек акы чегерүүсү **3 408,1 миң сомду** түзгөн, анын ичинде социалдык төлөмдөр 587,9 миң сомду түзгөн

Сунуштама:

Мындан ары, башкармалыктын штаттык ырааттамасы, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 7-февралындагы № 52 «Пилоттук режимде административдик-аймактык реформа жүргүзүү мезгилинде Кыргыз Республикасынын жергиликтүү өз алдынча башкаруусунун аткаруу органдарынын ишин уюштуруу жөнүндө» токтому менен бекитилген облустук жана райондук маанидеги шаарлардын мэрияларынын штаттык санынын чегине шайкеш келтирилсин.

2. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

2023-жылы, Талас облусунун Талас шаардык сотунун 2023-жылдын 30-июлундагы № ГД 351/23TS чечиминин негизинде бюджеттик каражаттардын эсебинен, соттук кароодогу төлөмдөрүнө **241,4 миң сом** которулган. Бирок, аталган каражаттарды которууда, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 27-сентябрындагы №5-б буйругу менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Бюджеттик классификациясын талаптарын бузуу менен, 2823 “Сот чечимин аткаруу” беренесинен жүргүзүлө турган коротуулар, 2215 “Дагы башка кызмат көрсөтүүнү алуу” беренесинен каржыланган, максатсыз пайдаланылган.

Сунуштама:

Мындан ары, бюджеттик каражаттардын чыгымдоодо Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 27-сентябрындагы №5-б буйругу менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Бюджеттик классификациясынын талаптары так сакталсын.

3. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

2023-жылдын жыйынтыгы менен 13-айлык чегерилгенде, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 19-мартындагы № 123 токтому менен бекитилген “Он үчүнчү эмгек акыны эсептөөнүн” Тартибинин талаптарын бузуу менен, кызматкерлерге жалпы **37,7 миң сом** 13-айлык ашыкча чегерилген (эсептик жаңылуунун кесепетинен), анын ичинен:

- Н. Бусурманкуловага 6,7 миң сом;
- А. Мамытовго 5,7 миң сом;
- А.Назарбековага 6,6 миң сом;
- М. Маадановго 5,2 миң сом;

- К. Молдокуловага 6,2 миң сом;
- Ж. Исраиловго 3,7 миң сом;
- Сатыбалды кызы Ж. 3,6 миң сом.

Сунуштама:

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 19-мартындагы № 123 токтому менен бекитилген “Он үчүнчү эмгек акыны эсептөөнүн” Тартибинин талаптарын бузуу менен, кызматкерлерге эсептик жаңылуунун кесепетинен ашыкча чегерилген жалпы 37,7 миң сом, Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексинин 96-беренесинин 2-пунктунун талаптарына ылайык, кызматкерлерден өндүрүлсүн жана бюджетке төгүлсүн, анын ичинен:

- Н. Бусурманкуловадан 6,7 миң сом;
- А. Мамытовдон 5,7 миң сом;
- А.Назарбековадан 6,6 миң сом;
- М. Маадановдон 5,2 миң сом;
- К. Молдокуловадан 6,2 миң сом;
- Ж. Исраиловдон 3,7 миң сом;
- Сатыбалды кызы Ж. 3,6 миң сом.

Мындан ары, 13-айлык акыны эсептеп чегерүүдө, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 19-мартындагы № 123 токтому менен бекитилген “Он үчүнчү эмгек акыны эсептөөнүн” Тартибинин талаптары сакталсын.

4. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

2023-жылы, эмгек акы чегерилбестен, башкы адис Д. Сыдыковдун айлык акы банктык эсебине ашыкча айлык катары 4,6 миң сом негизсиз которулган, ошону менен бирге Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы № 2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча” Жобонун 7-главасынын 3-параграфынын талаптарын бузуу менен Д.Сыдыковго ашыкча которулган айлык акы, **4,6 миң сом** дебитордук карызы катары бухгалтердик эсеп-кысаптын тийиштүү эсептеринде чагылдырылган эмес, же жашырылган.

Сунуштама:

4,6 миң сомду негизсиз которууга жол берген кызматкерге чара көрүлсүн. Бухгалтердик эсеп-кысапта тийиштүү ондоп-түзөө жүгүртүүлөрү аткарылып, 4,6 миң сом жашырылган дебитордук карыз бухгалтердик эсеп-кысаптын эсептеринде чагылдырылсын, жана Д.Сыдыковдон өндүрүлсүн. Мындан ары, дебитордук карыздарды эсепке алууда, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптары так сакталсын.

5. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Башкармалык тарабынан алдын ала которулган 614,2 миң сомго, 2023-жылдын 31-декабрына карата аткаруучулар тарабынан жумуштар аткарылган эмес, ошону менен бирге Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча жобонун” 7-главасынын 3-параграфынын талаптарын бузуу менен, **614,2** миң сом аткаруучулардын дебитордук карыздары катары бухгалтердик эсеп-кысаптын тийиштүү эсептеринде чагылдырылган эмес, же жашырылган, анын ичинен:

- “Жолчу” ЖАК 193,5 миң сом;
- “Дизайн Инжиниринг” ЖЧК 118,8 миң сом;
- “Чалике АДМ” ЖЧК 179,4 миң сом;
- “Архклуб” ЖЧК 122,5 миң сомду түзгөн.

Башкармалыктын 2025-жылдын 4-апрелиндеги №10-10-220 санындагы катына ылайык, аудиттин жыйынтыгы менен, аткаруучулар тарабынан 614,2 миң сомго дебитордук карыздар, каражаттарды эсепке төгүү жолу менен, жана келишимдеги жумуштарды аткаруу боюнча актыларды тапшыруу жолу менен жабылган, анын ичинде:

- “Жолчу” ЖАК 193,5 миң сом – каражаттар эсепке төгүлгөн;
- “Дизайн Инжиниринг” ЖЧК 118,8 миң сом – жумуштар аткарылган;
- “Чалике АДМ” ЖЧК 179,4 миң сом – жумуштар аткарылган;
- “Архклуб” ЖЧК 122,5 миң сом – жумуштар аткарылган.

Сунуштама:

Аудиттин жыйынтыгы менен, 614,2 миң сомго жашырылган дебитордук карыздар аткаруучулардан өндүрүлүп, жабылганы эске алынсын. Мындан ары, дебитордук карыздарды эсепке алууда Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптарына ылайык жүргүзүлсүн.

6. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Кыргыз Республикасынын финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча” Жобонун 6-главасынын 5-параграфын бузуу менен баланстык баасы **452,8 миң сомдук** негизги каражаттар эсептен негизсиз чыгарылган. 2024-жылдын жыйынтыгы менен, бухгалтердик эсеп-кысапта тийиштүү ондоп-түзөө жүгүртүүлөрү аткарылып, баланстык баасы 452,8 миң сомдук негизсиз эсептен чыгарылган негизги каражаттар бухгалтердик эсептин тийиштүү эсептеринде калыбына келтирилген.

Сунуштама:

2024-жылдын жыйынтыгы менен, бухгалтердик эсеп-кысапта тийиштүү ондоп-түзөө жүгүртүүлөрү аткарылып, баланстык баасы 452,8 миң сомдук негизсиз эсептен чыгарылган негизги каражаттар бухгалтердик эсептин тийиштүү эсептеринде калыбына келтирилгени эске алынсын. Мындан ары, ТМБ эсепке алууда, Кыргыз Республикасынын финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча жобону бекитүү жөнүндө» буйругунун талаптарына ылайык жүргүзүлсүн.

7. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

2023-жылы Башкармалыктын бухгалтердик эсеп-кысаптан, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2018-жылдын 25-декабрындагы №137 жана 2023-жылдын 11-июлундагы № 2-Б буйруктары менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча” Жобонун» 6-главасынын 11-параграфынын талаптарын бузуу менен, баасы **50,3 миң сомго** 896,6 литр күйүүчү-майлоочу майларды чыгымдоодо, аныктоочу иш кагаздары (унаалардын жол баракчалары жана актылары) жок, башкача айтканда тастыктоочу документтери жок, негизсиз чыгымдалган. Аудит аяктагандан кийин, 2025-жылдын 4-апрелиндеги №10-10-220 катына тиркеме катары, 50,3 миң сомго 896,6 литр күйүүчү-майлоочу майларды чыгымдоодо аныктоочу иш кагаздары (унаалардын жол баракчалары) жиберилген.

Сунуштама:

Күйүүчү-майлоочу майларды чыгымдоодо аныктоочу иш кагаздары (унаалардын жол баракчалары жана актылары) өз убагында түзүлүп, КММ эсептен чыгаруу, иш кагаздардын негизинде аткарылсын.

Мындан ары, ТМБ эсепке алууда Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча жобонун» талаптары так аткарылсын.

8. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Башкармалыктын жетекчисинин милдетин аткаруучу Д. Сыдыковго, өзүнүн жеке менчик автоунаасын кызматтык автоунаа катары колдонуу үчүн күйүүчү май үчүн 35,9 миң сом которулуп берилген. Бирок, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 18-сентябрындагы № 672 “Менчик жеңил автомобилдерди кызматтык сапарларга пайдалангандык үчүн компенсациянын нормалары жөнүндө” токтомунун 9-пунктун бузуу менен, компенсация, жогору турган башкаруу органдарынын (уюмдарынын) уруксаты жок төлөнгөн (аудитке көрсөтүлгөн жок).

Сунуштама:

Кызматкерлер тарабынан жеке менчик автоунаасын кызматтык автоунаа катары колдонууда, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 18-сентябрындагы № 672 “Менчик жеңил автомобилдерди кызматтык сапарларга пайдалангандык үчүн компенсациянын нормалары жөнүндө” токтомунун талаптары так сатылсын.

9. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

2023-жылдын башына калктуу конуштардагы жерлеринин ижарачыларынын карыздары 3 762,8 миң сомду түзгөн. 2023-жылдын ичинде 9 800,5 миң сомго ижара акылары эсептелсе, жыл ичинде ижара акы катары 7 951,2 миң сом өндүрүлгөн, же болбосо 2023-жылдын 31-декабрына карата өндүрүлбөй калган ижара акысы 5 612,2 миң сомго чейин өскөн.

Сунуштама:

Талас шаарынын мэриясына тийиштүү калктуу жерлеринин ижара акысы, анын ичинде айыптык санкциялар боюнча карыздарды өндүрүү боюнча иштиктүү иш-чаралар жүргүзүлсүн.

10. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Талас шаарынын муниципалдык менчик башкармалыгы менен А.Ж.Туралиевдин ортосунда түзүлгөн 2021-жылдын 23-ноябрындагы №121, 122 келишимдердин талаптарын бузуу менен, А.Ж.Туралиев тарабынан ижарага алган жер участогунда жашылдандыруу иш чараларын аткарбай кампа салып алган, же болбосо максатсыз пайдаланылган, жана жер участогун максатсыз пайдаланган үчүн аудит учурунда ижара төлөмдөрүнө кошумча эсептөөлөр 3,7 миң сомду түздү.

Сунуштама:

Жер участогун максатсыз пайдаланган үчүн аудит учурунда ижара төлөмдөрүнө кошумча эсептелген 3,7 миң сом А.Ж.Туралиевден өндүрүлсүн. Талас шаарынын муниципалдык менчик мүлктөрүн ижара боюнча келишимдердин талаптары так сакталсын.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспектор Т. Курманбеков

“Жашыл чарба” муниципалдык ишканасы

2023-жылга чыгымдар сметасы 28 577,5 миң сомго бекитилип, жыл ичинде 42 131,6 миң сомго такталган. Кассалык чыгымдар 44 112,1 миң сомду түзгөн, накталай чыгымдар 15 528,7 миң сомго аткарылган.

1. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

2023-жылы, 29 кызматкердин айлык акы банктык эсептерине, эмгек акы чегерилбестен ашыкча айлык катары 100,0 миң сом негизсиз которулган. Ошону менен бирге Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы № 2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча” Жобонун 7-главасынын 3-параграфынын талаптарын бузуу менен 100,0 миң сом айлык акы боюнча дебитордук карыздар катары бухгалтердик эсеп-кысаптын тийиштүү эсептеринде чагылдырылган эмес, же жашырылган. Аудит учурунда жашырылган дебитордук карыз толугу менен калыбына келтирилип, накталай төлөө квитанциясы менен бюджетке төгүлдү.

Сунуштама:

100,0 миң сомду негизсиз которууга жол берген кызматкерге чара көрүлсүн. Аудит учурунда жашырылган дебитордук карыз толугу менен калыбына келтирилип, накталай төлөө квитанциясы менен бюджетке төгүлгөнү эске алынсын. Мындан ары, дебитордук жана кредитордук карыздарды эсепке алууда, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптары так сакталсын.

2. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Аткарылган курулуш-монтаждоо жана оңдоо иштерине жүргүзүлгөн аудитте, “Э.Кутманалиев атындагы стадионду реконструкциялоо жана капиталдык ондоп-түзөөдөн өткөрүү” объектиси боюнча Аткаруучу “М-СТАР” ЖЧК тарабынан жумуштардын көлөмү **133,3 миң сомго** негизсиз жогорулатканы аныкталды.

Сунуштама:

“Э.Кутманалиев атындагы стадионду реконструкциялоо жана капиталдык ондоп-түзөөдөн өткөрүү” объектиси боюнча Аткаруучу “М-СТАР” ЖЧКнун эсебинен жумуштардын көлөмүн негизсиз жогорулатылган 133,3 миң сомду, бюджетке калыбына келтирүү боюнча чаралар көрүлсүн

3. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Аткарылган курулуш-монтаждоо жана оңдоо иштерине жүргүзүлгөн аудитте, “Стадиондогу кошумча футболдук талааны капиталдык оңдоо” объектиси боюнча Аткаруучу «Каба стройсервис» ЖЧК тарабынан тарабынан жумуштардын наркын **52,9 миң сомго** негизсиз жогорулатканы аныкталды.

Сунуштама:

“Стадиондогу кошумча футболдук талааны капиталдык оңдоо” объектиси боюнча Аткаруучу «Каба стройсервис» ЖЧКнун эсебинен, 52,9 миң сомго жумуштардын негизсиз жогорулатылган наркын, бюджетке калыбына келтирүү боюнча чаралар көрүлсүн.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспектор С. Кокошеров, Ж. Кучуков

Талас шаарына коммуналдык кызмат көрсөтүү боюнча муниципалдык ишканасы

2023-жылдын киреше бөлүгү смета боюнча 73 178,7 миң сомго такталып бекитилген, накталай түшүүсү 70 810,5 миң сомго камсыздалып, такталган план 82,0 % аткарылган. Белгилеп кетүүчү жагдай: Талас шаардык мэриясы тарабынан шаардын көчөлөрүн асфальт төшөө иштери үчүн 60 000,0 миң сом каржыланган.

1. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Талас шаарынын 1-вице мэринин макулдашуусу менен ишкананын жетекчиси тарабынан 2023-жылга бекитилген штаттык ырааттаманы бузуу менен, 6 кызматкерге, штаттык ырааттамада каралбаган, дарылануу үчүн компенсация катары **132,3 миң сом** жөлөк пул негизсиз төлөнгөн.

Аудит учурунда тиешелүү кызматкерлер тарабынан негизсиз төлөнгөн 132,3 миң сом жөлөк пул ордуна коюлду.

Сунуштама:

Аудит учурунда тиешелүү кызматкерлер тарабынан негизсиз төлөнгөн 132,3 миң сом жөлөк пул ордуна коюлганы эске алынсын. Мындан ары, кызматкерлерге айлык акы чегерүү бекитилген штаттык ырааттамага ылайык жүргүзүлсүн.

2. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

2023-жылы, таштанды салынуучу куту (контейнер) жасоо үчүн 566,8 миң сомдук материалдык жабдыктар сатылып алынган. Бирок, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы № 2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту

жүргүзүү боюнча” Жобонун 6-главасынын 11-параграфынын талаптарын бузуу менен, **566,8 миң сомдук** материалдык баалуулуктар бухгалтердик эсептин тийиштүү эсептеринде чагылдырылбай, негизсиз накталай чыгымдарда чагылдырылып, эсептен чыгарылган. Аудит учурунда бухгалтердик эсеп-кысапта тийиштүү ондоп-түзөө жүгүртүүлөрү аткарылып, 566,8 миң сомдук материалдык баалуулуктар бухгалтердик эсеп-кысапка, тийиштүү эсептерге чагылдырылып, бухгалтердик маалым кат менен кириштелди.

Сунуштама:

Аудит учурунда бухгалтердик эсеп-кысапта тийиштүү ондоп-түзөө жүгүртүүлөрү аткарылып, 566,8 миң сомдук материалдык баалуулуктар бухгалтердик эсеп-кысапка кириштелгени эске алынсын. Мындан ары, ТМБ эсепке алууда Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптары так сакталсын.

3. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Аткарылган курулуш-монтаждоо жана ондоо иштерине жүргүзүлгөн аудитте, “Шопоков көчөсүн капиталдык ондоп-түзөөдөн өткөрүү (узундугу 508м)” объектиси боюнча Аткаруучу «КуБеТа» ЖЧК тарабынан, жумуштардын наркын **206,7 миң сомго**, негизсиз жогорулатылгандыгы аныкталган.

Сунуштама:

“Шопоков көчөсүн капиталдык ондоп-түзөөдөн өткөрүү (узундугу 508м)” объектиси боюнча Аткаруучу «КуБеТа» ЖЧКнун эсебинен, 206,7 миң сомго жумуштардын негизсиз жогорулатылган наркын, бюджетке калыбына келтирүү боюнча чаралар көрүлсүн.

4. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Аткарылган курулуш-монтаждоо жана ондоо иштерине жүргүзүлгөн аудитте, “Токтогул (1312 м.), Турдалиев (1246 м.) Шеркулов (0,552 м.) көчөлөрүн капиталдык ондоп-түзөөдөн өткөрүү” объектиси боюнча Аткаруучу ДЭП №6 тарабынан жумуштардын көлөмүнүн **10,3 миң сомго** жогорулатылгандыгы аныкталган.

Сунуштама:

“Токтогул (1312 м.), Турдалиев (1246 м.) Шеркулов (0,552 м.) көчөлөрүн капиталдык ондоп-түзөөдөн өткөрүү” объектиси боюнча Аткаруучу ДЭП №6 эсебинен жумуштардын көлөмүн негизсиз жогорулатылган 10,3 миң сомду, бюджетке калыбына келтирүү боюнча чаралар көрүлсүн.

5. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

“Талас шаарынын Токтогул (1312 м.), Турдалиев (1246 м.) жана Шеркулов (0,552 м.) көчөлөрүн капиталдык ондоп-түзөөдөн өткөрүү” объектиси боюнча (Аткаруучу ДЭП №6):

2023-жылдын 28-июлунда ДЭП №6 менен “Коммуналдык кызмат көрсөтүү” муниципалдык ишканасынын ортосунда, аталган көчөлөрдү капиталдык ондоо жумуштарын аткаруу боюнча 32 040,3 миң сомго №59 келишим түзүлгөн, жана келишимдин 7-пунктунун талаптарына ылайык, жумуштарды аткаруунун аяктоо мөөнөтү 2023-жылдын 25-сентябрына чейин көрсөтүлгөн.

2023-жылдын 25-сентябрына карата аталган келишимде көрсөтүлгөн жумуштардын аткарылышы боюнча Аткаруучу тарабынан актылар “Коммуналдык кызмат көрсөтүү” муниципалдык ишканасын тапшырылган эмес, же болбосо Келишимде бекитилген милдеттемелер 2023-жылдын 25-сентябрга карата толугу менен аткарылган эмес (аткаруу боюнча актылар аудитке көрсөтүлгөн жок).

Аудитке берилген документтерге ылайык, ушул эле объект боюнча, ошол эле суммага, ошол эле жумуштарга белгисиз себептер менен 2023-жылдын 27-сентябрында №38 Үч тараптуу келишим түзүлүп, Келишимге “Коммуналдык кызмат көрсөтүү” муниципалдык ишканасы, Талас шаарынын мэриясы жана ДЭП №6 ишканасы тарабынан кол коюлган.

Аталган Үч тараптуу келишимдин негизинде Аткаруучунун дарегине дагы 10 000,0 миң сом 2023-жылдын 27-сентябрында которулган, же болбосо, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 312-пунктунун талаптарын бузуу менен, ошондой эле келишимдердин 5-пунктунун 5.2 пунктчысынын талаптарын бузуу менен (алдын ала төлөмдөр 50% коюлган), аталган объект боюнча алдын ала төлөмдөр 66 пайызды түзгөн.

2023-жылдын 28-июлундагы №59 келишимдин 8-пунктунун 8.2. пунктчасына ылайык, келишимдин суммасынын 0,01 пайыз өлчөмүндө күнүнө айып төлөм, же болбосо келишимдин суммасынан 3% айып төлөм (неустойка) эсептөө укугу бекитилген.

Аталган объект боюнча жумуштарды аткаруу боюнча актылар 2023-жылдын 12-декабрында тапшырылып, жана актыларга ылайык жумуштар баардыгы болуп 25 615,7 миң сомго аткарылган, же болбосо, биринчи келишим бекиткен 2023-жылдын 25-сентябрынан 2023-жылдын 21-декабрына чейин баардыгы болуп 87 күнгө кечиктирилип аткарылган.

Аткаруу мөөнөттөрүн так сакталбагандыгы үчүн, 2023-жылдын 28-июлундагы №59 келишимдин 7-пунктуна ылайык, Аткаруучуга 961,2 миң сом айып төлөм (неустойка) ($32\,040,3 \text{ миң сом} \times 3\% = 961,2 \text{ миң сом}$) эсептеп, аткаруу мөөнөттөрүн сактоо боюнча талап коюуга, жана Аткаруучуга таасир этүүчү рычагдар болмок деп аудит баса белгилейт.

Бирок, 2023-жылдын 27-сентябрында №38 Үч тараптуу келишимди түзүүдө, “Коммуналдык кызмат көрсөтүү” муниципалдык ишканасынын, Талас шаарынын мэриясынын, жумуштарды убагында бүтүрүү боюнча кызыкчылыктары эске алынбастан, жумуштарды аткаруунун аяктоо мөөнөтү так көрсөтүлбөй, келишимге кол коюлган.

Сунуштама:

Мындан ары, алдын ала төлөмдөрдү жүргүзүүдө, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 312-пунктунун талаптары, жана келишимдерде коюлган шарттар сакталуусу камсыздалсын.

Аткаруучулар менен келишимдерди түзүүдө аткаруу мөөнөттөрүн сактоо боюнча талап коюуга, жана Аткаруучуга таасир этүүчү шарттар каралсын.

2023-жылдын 27-сентябрында №38 Үч тараптуу келишимди түзүүдө, “Коммуналдык кызмат көрсөтүү” муниципалдык ишканасынын, Талас шаарынын мэриясынын, жумуштарды убагында бүтүрүү боюнча кызыкчылыктары эске алынбаган фактысы боюнча, жана ошондой эле аяктоо мөөнөтү так көрсөтүлбөй келишим түзүлгөнү боюнча, үч тараптуу келишимге кол койгон жетекчилерге укуктук баа берүү үчүн, маалымат укук коргоо органдарына жиберилгени эске алынсын.

6. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

"Турсалиев (1043м), Аланкөзов (1229м), Жамангулов (782м) көчөлөрүн капиталдык ондоп-түзөөдөн өткөрүү" объектиси боюнча 2023-жылдын 28-июлунда 40 765,5 миң сомго Аткаруучу ДЭП №47 менен №58 келишим түзүлгөн, жана келишимдин 7-пунктуна ылайык жумуштарды аткаруу мөөнөтү 2023-жылдын 25-сентябрына бекитилген, жана келишимдин 8-пунктунун 8.2. пунктчасына ылайык, жумуштар убагында аткарылбагандыгы үчүн 0,01 пайыз өлчөмүндө күнүнө айып төлөм, же болбосо келишимдин суммасынан 3% айып төлөм эсептөө укугу бекитилген.

Аткаруучу тарабынан 2023-жылдын 25-сентябрына чейин келишимде көрсөтүлгөн жумуштар аткарылбай, жумуштарды аткаруу боюнча биринчи актысы 2 093,3 миң сомго 18-сентябрда түзүлүп, тапшырылган.

2023-жылдын 27-сентябрында, белгисиз себептер менен ушул эле объект боюнча 40765,5 миң сомго, ошол эле жумуштарга үч тараптуу №37 келишим түзүлгөн, ошону менен бирге, үч тараптуу түзүлгөн келишимге аткаруу мөөнөтү так коюлбай, Аткаруучуга, жумуштарды өз убагында бүтүрүүсүнө талап коюлуучу шарттар коюлган эмес, же болбосо

объект боюнча “Коммуналдык кызмат көрсөтүү” муниципалдык ишканасынын жана Талас шаарынын мэриясынын, жумуштарды өз убагында бүтүрүү боюнча кызыкчылыгы эске алынбай, жаңы келишим түзүлгөн.

Аткаруучу ДЭП №47 тарабынан, аткарылган жумуштардын акыркы актысы 25-ноябрда тапшырылган, же болбосо 2023-жылдын 28-июлунда түзүлгөн №58 келишимдеги мөөнөттөн 2 айга жакын мөөнөткө кечиктирилип тапшырылган.

Аткаруу мөөнөттөрүн так сакталбагандыгы үчүн, 2023-жылдын 28-июлундагы №58 келишимдин 7-пунктуна ылайык, Аткаруучуга 1 222,7 миң сом айып төлөм (неустойка) $(40\ 765,5\ \text{миң сом} \cdot 3\% = 1\ 222,7\ \text{миң сом})$ эсептеп, аткаруу мөөнөттөрүн сактоо боюнча Аткаруучуга таасир этүүчү талаптарды коюу мүмкүндүгү болмок, деп аудит баса белгилейт.

Сунуштама:

Аткаруучулар менен келишимдерди түзүүдө аткаруу мөөнөттөрүн сактоо боюнча талап коюуга, жана Аткаруучуга таасир этүүчү шарттар каралсын.

2023-жылдын 27-сентябрында №37 Үч тараптуу келишимди түзүүдө, жумуштарды мөөнөтүндө аткаруу бөлүгүндө “Коммуналдык кызмат көрсөтүү” муниципалдык ишканасынын, Талас шаарынын мэриясынын, кызыкчылыктары эске алынбагандыгы, ошондой эле, аяктоо мөөнөттөрү так көрсөтүлбөстөн түзүлгөн үч тараптуу келишимге кол койгон кызмат адамдарынын жоопкерчилигине укуктук баа берүү үчүн, материалдар укук коргоо органдарына жиберилгендиги эске алынсын.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспекторлор Н. Бердикеев, Ж. Кучуков

Талас шаардык дене-тарбия жана спорт сектору

2023-жылга чыгымдар сметасы 4 387,7 миң сомго бекитилип, жыл ичинде 4 383,4 миң сомго такталган. Кассалык чыгымдар 4 333,3 миң сомду түзгөн, накталай чыгымдар 4 440,4 миң сомго аткарылган.

1. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 189-беренесин бузуу менен, 2023-жылы 2 кызматкердин эмгек акысына кошумча транспорттук чыгымдар жана тамактануу үчүн эсептелген 154,0 миң сом компенсацияларга 15,4 миң сом киреше салыгы эсептелинип кармалган эмес. Аудит учурунда эмгек акы эсептөө китебине 15,4 миң сом киреше салыгы кошумча чегерилип ордуна коюлду.

Сунуштама:

Аудит учурунда эмгек акы эсептөө китебине 15,4 миң сом киреше салыгы кошумча чегерилип ордуна коюлуп, эсептелгени эске алынсын.

Мындан ары, Салык төлөмдөрүн аткарууда Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин талаптары так аткарылсын.

2. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

2023-жылдын "БММ Сервис" ЖЧК тарабынан 139,0 миң сомго терезелерге жана эшиктерге темир торлор орнотулган. Андан тышкары М.Эргешовадан 49,5 миң сомго асинхрондук үч фазалуу насос мотору сатылып алынган. Бирок, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы № 2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча” Жобонун 6-главасынын 3-параграфынын талаптарын бузуу менен, жалпы суммасы 188,5 миң сомдук негизги каражаттар эсепке алынбастан, негизсиз чыгышталып кеткен. Аудит учурунда бухгалтердик эсеп-кысапта тийиштүү оңдоп-түзөө жүргүртүүлөрү аткарылып, 139,0 миң сомго негизги каражаттардын баасы көбөйтүлдү, жана 49,5 миң сомго асинхрондук үч фазалуу насос мотору кириштелип, ордуна коюлду.

Сунуштама:

Аудит учурунда бухгалтердик эсеп-кысапта тийиштүү ондоп-түзөө жүгүртүүлөрү аткарылып, 139,0 миң сомго негизги каражаттардын баасы көбөйтүлгөнү, жана 49,5 миң сомго асинхрондук үч фазалуу насос мотору кириштелип, ордуна коюлганы эске алынсын.

Мындан ары капиталдык ондоодо өткөн жана сатылып алынган негизги каражаттарды эсепке алууда Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптары так сакталсын.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспектор С. Кокошеров

К. Коңурбаев атындагы “Баластан” балдар билим берүү борбору

2023-жылга бюджеттик каражаттардын чыгымдар сметасы 5 871,5 миң сомго бекитилип, жыл ичинде 5 739,1 миң сомго такталган. Жыл ичинде кассалык жана накталай чыгымдардын көлөмү 5 563,8 миң сомду түзгөн.

1. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Аудит учурунда билим берүү борборунда негизги каражаттар инвентаризацияланып, жыйынтыгында, бухгалтердик эсеп-кысаптын эсептеринде чагылдырылбаган 5 даана сыналгы жана 3 даана видео байкоо камералары ашыкча (излишки) аныкталган.

Комиссия тарабынан аныкталган ашыкча жабдуулардын жалпы баасы 91,1 миң сом коюлуп, аудит учурунда бухгалтердик эсеп-кысапта тийиштүү ондоп-түзөө жүгүртүүлөрү аткарылып, **91,1 миң сомго** 8 даана техника негизги каражат катары кириштелди.

Сунуштама:

Аудит учурунда бухгалтердик эсеп-кысапта тийиштүү ондоп-түзөө жүгүртүүлөрү аткарылып, 91,1 миң сомго 8 даана техника негизги каражат катары кириштелгени эске алынсын. Мындан ары, ТМБ эсепке алууда, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-П буйругу менен бекитилген «Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча жобону бекитүү жөнүндө» Жобонун талаптары так аткарылсын.

2. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

2023-жылы, Борбор тарабынан “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 17-беренесинин 3-пунктунун 3-пунктчасын бузуу менен, 26,1 миң сомго товарлар, электрондук каталогду колдонбостон, сатылып алынган.

Сунуштама:

Мындан ары, ТМБ жана кызматтарды сатып алууда, “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын талаптары так сакталсын.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспектор Н. Касымов

“Таза Суу” муниципалдык ишканасы

2023-жылда жалпы операциялык ишмердүүлүктөн түшкөн негизги кирешелер жалпысынан 40 243,9 миң сомду түзгөн, ал эми операциялык чыгымдар 45 040,5 миң сомду түзүп, 2023-жылдын операциялык ишмердүүлүктүн жыйынтыгы менен Ишкана 2023-жылы 4 796,6 сомго зыян тарткан, жана 2023-жылдын аягына бөлүштүрүлбөгөн кирешенин суммасы (– 86 711,3 миң сомду) түзгөн, же болбосо терс жыйынтык жыл сайын өскөн.

1. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасы жөнүндө” конституциялык Мыйзамынын 3-беренесинин 11-пунктун бузуу менен, Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Бишкек шаары, Чүй жана Талас областтары боюнча аймактык бөлүмүнүн мурдагы аудиттин жыйынтыктары боюнча жиберилген жазма буйругу толук көлөмдө аткарылган эмес, тактап айтканда, Sweco hydroprojekt a.s. компаниясына максаттуулугун тастыктоочу документация жок которулган 418,9 миң сом кайтарылган эмес.

Сунуштама:

Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Бишкек шаары, Чүй жана Талас областтары боюнча аймактык бөлүмүнүн мурдагы аудиттин жыйынтыктары боюнча жиберилген жазма буйругун аткарган кызмат адамдарынын жоопкерчилиги каралсын.

Мындан ары, жазма буйруктарды милдеттүү түрдө аткаруу бөлүгүндө, Кыргыз Республикасынын "Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамынын талаптары так аткарылсын

2. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Талас шаарынын мэри тарабынан бекитилген ырааттаманы бузуу менен, 2022-2023-жылдарда Ишкана ири өлчөмдөгү зыян менен жыйынтыктаганга, жана бонустарды жана стимулдарды эсептөө жана төлөө үчүн каражаттардын булактарынын жетишпестигине карабастан (2022-ж.- 6 206,2 миң сом зыян менен, 2023-ж.- 4 796,6 миң сом зыян менен), эмгек жамаатка 2023-жылы майрамдарга карата төлөнүүчү ар кандай материалдык стимулдоочу төлөмдөр, сыйлык акылар жана башка төлөмдөр түрүндө **2 195,2 миң сом** эсептелип төлөнгөн.

Сунуштама:

Мындан ары кызматкерлерге айлык акыны чегерүү Талас шаарынын мэриянын бекиткен Ишкананын штаттык ырааттаманын негизинде аткарылсын. Ошондой эле, майрамдарга карата төлөнүүчү ар кандай материалдык стимулдоочу төлөмдөр, сыйлык акылар жана башка дем берүүчү төлөмдөр, Ишкананы жыл боюнча ишмердүүлүгүнүн жыйынтыгын эске алуу менен төлөнүүсү камсыздалсын.

3. Критерийлерди бузуулар жөнүндө корутунду:

Аппарат жетекчилигиндеги айрым кызматкерлерге, штаттык ырааттамаларда бекитилбеген, же ырааттамаларда жок штаттык бирдиктерди айкалыштырып иштегендиги үчүн, кошумча айлык акылар негизсиз эсептелип, **115,1 миң сом төлөнгөн.**

Сунуштама:

Мындан ары, ырааттамаларда жок штаттык бирдиктерди айкалыштырып иштеди деген кошумча төлөмдөр токтотулсун, жана айлык акыларды эсептеп, төлөп берүү штаттык ырааттамалардын негизинде жүргүзүлсүн.

4. Критерийлерди бузуу корутундусу:

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 10-июнундагы № 301 токтому менен бекитилген “Мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталдагы катышуу үлүшүнүн 50 жана андан ашык % мамлекетке таандык болгон чарбакер коомдор, анын ичинде алардын туунду чарбалык коомдору тарабынан сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун типтүү тартибин” бузуу менен, мамлекеттик сатып алуулардын жол жоболору аткарылбастан, жыл ичинде 1 334,1 миң сомго ар кандай ТМБ сатылып алынган.

Сунуштама:

Аудит мезгилинде сатып алуу жол жоболорун өткөрбөстөн, 1 334,1 миң сомго ар кандай ТМБ сатып алууларга жол берген кызматкерлердин жоопкерчилиги мыйзамга жараша каралсын. Мындан ары мамлекеттик сатып алуулардын жол жоболорун аткаруу бөлүгүндө, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 10-июнундагы № 301 токтому менен бекиген “Мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталдагы катышуу үлүшүнүн 50 жана андан ашык % мамлекетке таандык болгон чарбакер коомдор, анын ичинде алардын туунду чарбалык коомдору тарабынан сатып алууларды уюштуруунун жана ишке ашыруунун типтүү” тартибинин талаптары так аткарылсын.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспектор И. Артыкубаев

Корутунду:

Жүргүзүлгөн аудиттерде Талас шаарынын мэриясынын төмөндө көрсөтүлгөн мекемелеринин бюджеттеринин аткарылышы жана ишканаларынын ишмердүүлүгүнүн

шайкештик аудиттери, бардык олуттуу аспектилеринде аудиттин тиешелүү критерийлерине шайкеш келгендиги аныкталды:

“Семетей-Талас” муниципалдык футбол клубу

2023-жылга чыгымдар сметасы 843,1 миң сомго бекитилип, жыл ичинде 1 013,1 миң сомго такталган. Жыл ичинде жалпы кассалык жана накталай чыгымдардын көлөмү 1 013,1 миң сомду түзгөн.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспектор Н. Касымов

Талас шаардык көркөм сүрөт музейи

2023-жылга чыгымдар сметасы 1 820,8 миң сомго бекитилип, жыл ичинде 1 791,2 миң сомго такталган. Жалпы кассалык чыгымдардын көлөмү 1 618,3 миң сомду түзүп, ал эми накталай чыгымдар 1 574,4 миң сомго аткарылган.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспектор Н. Касымов

Талас шаардык маданият бөлүмү

2023-жылга чыгымдар сметасы 9 056,9 миң сомго бекитилип, жыл ичинде 8 811,5 миң сомго такталган. Жалпы кассалык чыгымдардын көлөмү 7 823,1 миң сомду түзүп, ал эми накталай чыгымдар 7 153,8 миң сомго аткарылган.

Аудит жүргүзгөн мамлекеттик инспектор Н. Касымов

Кыргыз Республикасынын

Эсептөө палатасынын

Бишкек шаары, Чүй жана Талас областтары

боюнча аймактык бөлүмүнүн жетекчиси

Т.Т. Шаменов

Аткарган: мамлекеттик инспектор И. Артукбаев